

AREMARK
KOMMUNE

Plan, miljø og teknikk Plan, miljø og teknikk

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Deres ref	Vår ref 2020/301-132	Saksbehandler Truls Espen Iversen Flagstad	Dato 27.02.2023
------------------	--------------------------------	--	---------------------------

Svar på høring - Høring angående endringer i energiloven/plan- og bygningsloven for etablering av vindkraft

Aremark kommune viser til høringsbrev datert 13.01.2023.

Kommunal- og distriktdepartementet og Olje- og energidepartementet, ber om høringsinnspill i forbindelse med forslag til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til etablering av vindkraft på land.

Høringsfristen er 27.02.2023.

Sammendrag:

I dag er det slik at vindkraftanlegg i hovedsak er unntatt fra plan- og byggesaksbehandling.

Etablering av vindkraftanlegg er avhengig av konsesjon som behandles av NVE.

Kommunen har frem til nå stort sett tatt stilling til nye vindkraftanlegg gjennom høring i konsesjonsprosessen. Dersom vindkraftanlegget er i strid med gjeldende arealformål, tar kommunen stilling til en eventuell søknad om dispensasjon fra arealformålet. Det er forutsatt i lovens forarbeider at vilkårene for dispensasjon alltid er oppfylt for energiproduksjonsanlegg med konsesjon, jf. Ot.prp.nr. 32 (2007-2008) s. 243.

Kommunen har dermed tradisjonelt hatt en svært liten påvirkningsgrad ved etablering av vindkraftanlegg.

Hovedformålet med endringsforslaget er å styrke kommunens rolle i planlegging og utbygging av vindkraft på land. I tillegg er viktig hensyn å sikre effektive og ressursbesparende prosesser som bidrar til å dempe konfliktnivået. Samlet er dette viktige hensyn for å stimulere til videre utbygging av vindkraft for å sikre kraftbalansen og nå de nasjonale klimamålene.

Postadresse
Aremarkveien 2276, 1798 AREMARK
E-post:
post@aremark.kommune.no

Besøksadresse
Aremarkveien 2276

www.aremark.kommune.no

Telefon
69199600

Bank
10500701329
Org.nr
940875560

De foreslåtte lovendringene følger opp Stortingets anmodningsvedtak der regjeringen bes om å fremme et forslag om å innlemme planlegging og bygging av vindkraftanlegg i plan- og bygningsloven.

Lovforslaget innebærer blant annet:

- Forslag om å innføre krav om områderegulering for vindkraft
- Forslag om å gi kommunen rett til å kreve at private utarbeider områderegulering for vindkraftanlegg
- Forslag om å innføre begrensning i adgangen til å oppheve og endre reguleringsplan for vindkraftanlegg
- Forslag om å la NVE overta enkelte oppgaver i planbehandlingen av vindkraftanlegg
- Forslag om planavklaring før konsesjonsvedtak

Kommunens høringsinnspill følger under.

Forslag om planavklaring før konsesjonsvedtak

Departementet foreslår å innføre krav om at det må foreligge planavklaring etter plan- og bygningsloven før det kan gis konsesjon til vindkraftanlegg på land etter energiloven § 3-1.

Gjeldende rett har ikke krav til planavklaring før NVE vedtar konsesjon for vindkraftanlegg. Det er heller ingen bestemmelser om samordning mellom plan- og konsesjonsprosessene.

Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner er juridisk bindende for nye tiltak, jf. pbl. §§ 11-6 og 12-4.

NVE kan gi konsesjon til vindkraftanlegg i strid med gjeldende plan.

Dersom vindkraftanlegget er i strid med overordnet kommuneplan, kan kommunen utarbeide reguleringsplan eller behandle søknad om dispensasjon fra planen. Det har vært det vanligste at dette er løst gjennom dispensasjonsbehandling. Det er nemlig forutsatt i lovens forarbeider at vilkårene for dispensasjon alltid er oppfylt for energiproduksjonsanlegg med konsesjon, jf. Ot.prp.nr. 32 (2007-2008) s. 243.

Departementets forslag medfører at det vil tilrettelegges for en bredere medvirkningsprosess, enn etter dagens praksis hvor arealavklaringen i hovedsak foregår ved dispensasjonsbehandling. Det innebærer at naboer og parter i saken, vil få et noe lenger tidsrom for å ivareta sine interesser, gjennom offentlig ettersyn i planprosessen. Departementet påpeker at dispensasjonsbehandlingen ikke ivaretar hensynet til utarbeidelse av konsekvensutredning, noe som er uheldig for omgivelsene.

Aremerkommune ser positivt på et plankrav som innebærer at naboer og andre berørte parter av vindkraftanlegg får en bredere anledning til å ivareta sine rettigheter og interesser. I tillegg er det positivt at tiltak som utløser behov for konsekvensutredning blir underlagt nettopp en slik utredning.

Kommunen ønsker likevel å peke på at begge disse hensynene blir ivaretatt i dag, uavhengig av om arealavklaringen skjer gjennom ny eller endret plan, eller gjennom dispensasjonsbehandling, hos kommunen. NVE sin konsesjonsbehandling innebærer, blant annet, at konsesjonstiltaket legges ut på offentlig ettersyn og høring, slik at berørte parter, naboer og regionale og statlige myndigheter har anledning til å ivareta

sine rettigheter, med et like stort omfang som denne lovendringen innebærer. I tillegg er også konsekvensutredning en del av NVE konsesjonsbehandling.

Kommunen ønsker dermed å stille spørsmål til hvorvidt lovforslaget medfører et unødvendig dobbeltarbeid, hvor kommunen og NVE utfører tilnærmet like prosesser med det samme innholdet. Slik sett kan det se ut til at dagens løsning er mer smidig når en ser det i lys av den omfattende saksbehandlingen i konsesjonsprosessen.

Forslag om å innføre krav om områderegulering for vindkraft

Departementet foreslår å innføre krav om områderegulering for konsesjonspliktige vindkraftanlegg. Det betyr at kommunen må ha vedtatt områdereguleringsplan som tillater vindkraftanlegg før NVE kan godkjenne søknad om konsesjon. Kommunen skal kunne kreve at det er utbygger som utarbeider områdeplanen. Detaljene forutsettes avklart i konsesjonsbehandlingen hos NVE.

Gjeldende rett i dag er at konsesjonspliktige anlegg for produksjon av energi etter energiloven, er unntatt krav om utarbeidelse av reguleringsplan, jf. pbl. § 12-1 tredje ledd.

Til tross for at slike anlegg som hovedregel er unntatt krav om reguleringsplan, kan kommunen likevel velge å utarbeide reguleringsplan om ønskelig. Dersom det ønskes utarbeidet reguleringsplan for dette formålet, er det kommunen selv som må stå for dette, da det ikke kan pålegges tiltakshaver å gjøre dette, jf. lovens forarbeider Ot.prp.nr.32 (2007-2008) s. 41.

Som en følge av unntaket fra reguleringsplan, er rammene for etablering av vindkraftverk blitt fastsatt gjennom konsesjonsbehandlingen, og etterfølgende detalj- og MTA-plan fastsatt av NVE. Kommunens synspunkter – og påvirkning – har kommet til uttrykk gjennom høringsuttalelser, uten at det i realiteten har vært noen formell innflytelse.

Aremerkommune ser positivt på at kommunen gis større påvirkningsmuligheter for fremtidige vindkraftanlegg. Samtidig ønsker vi å påpeke at det fremstår som usikkert hvorvidt de foreslåtte lovendringene er egnet til å oppfylle formålet om mer effektive prosesser og unødvendig dobbeltbehandling.

Kommunen opplever dagens ordning som både grundig og effektiv. Tiltaket undergis en omfattende saksbehandling ved konsesjonsbehandlingen, som i stor grad kan likestilles med reguleringsplanprosessen. I tillegg har kommunen anledning til å synliggjøre sine interesser gjennom høringsuttalelser. Vår erfaring er at kommunens synspunkter blir ivaretatt i denne konsesjonsbehandlingen.

Kravet om områdereguleringsplan skal sørge for at fremtidige arealavklaringer gjøres i en formalisert planprosess og ikke gjennom enkelvis dispensasjonsbehandlinger. Slik sett vil lovendringen medføre at arealavklaringen sørger for en lik og helhetlig prosess for hvert enkelt tilfelle i hele landet. Etter vårt syn er det imidlertid viktig at denne planprosessen ikke medfører at den totale prosessen strekkes lenger ut i tid.

Når områdereguleringsplanen skal vedtas av kommunen, mens den nærmere detaljeringen skal fastlegges av NVE, er det ikke å komme utenom at dette vil medføre dobbeltarbeid. Det er dermed viktig at det foreligger klare holdepunkter i f.eks. lovens forarbeider for i størst mulig grad å minimere *unødvendig* dobbeltarbeid.

Kommunen har i forbindelse med høringsrunden i konsesjonsbehandlingen, anledning til å nedlegge innsigelse for å gjennomtvinge sine interesser. Etter vårt syn er dette virkemiddelet godt egnet til å fungere som «brekkstang» for kommunens interesser, og dermed påvirkning, i dagens konsesjonsbehandling. Vi ber departementet se nærmere hvorvidt den eksisterende ordningen kan videreføres for å forhindre at prosessen blir mer tidkrevende enn i dag.

Forslag om å gi kommunen rett til å kreve at private utarbeider områdereguleringsplan

Departementet foreslår å endre pbl. § 12-2 annet ledd, slik at kommunen kan pålegge private å utarbeide forslag til områderegulering for konsesjonspliktige vindkraftanlegg.

Gjeldende rett er utarbeidelse av områdereguleringsplaner er en kommunal oppgave. Kommunen kan overlate til, men ikke pålegge, private å utarbeide slik plan. Det er dermed avhengig av at den private initiativtakers egen interesse og vilje til å utarbeide slik plan.

Kommunen har i dag anledning til å utarbeide områdereguleringsplan for nye vindkraftanlegg, men dette blir i hovedsak løst gjennom enkeltvis dispensasjonsbehandlinger. Bakgrunnen for det er trolig at lovforarbeidene forutsetter at vilkårene for dispensasjon alltid er oppfylt for energiproduksjonsanlegg med konsesjon, jf. Ot.prp.nr. 32 (2007-2008) s. 243.

Aremark kommune er enig i at det er riktig og viktig med hjemmel til å pålegge private utbyggere å stå for utarbeidelse av områdereguleringsplan for vindkraftanlegg, forutsatt at det ender med at kravet om områdereguleringsplan blir vedtatt.

Det er viktig først og fremst med hensyn til ressursituasjon i den enkelte kommune. Særlig i små kommuner er det sjeldent tilgjengelige planleggingsressurser utover utarbeidelsen av overordnede planer og saksbehandling av private reguleringsplaner.

Det er også kommunens syn at det er riktig ressursbruk at private utbyggere i hovedsak står for utarbeidelse av reguleringsplaner for kommersielle tiltak.

Forslag om begrensning i adgangen til å oppheve og endre reguleringsplan for vindkraftanlegg

Departementet foreslår å vedta ny pbl. § 12-18 om at områdereguleringsplaner for vindkraftanlegg hvor det er søkt om konsesjon etter energiloven, ikke kan oppheves eller endres på vesentlig måte før byggefristen som gjelder for konsesjonen er utløpt, uten samtykke fra departementet. Slikt samtykke kreves ikke dersom det er tiltakshaver som søker eller fremmer forslag om endring av reguleringsplanen.

Gjeldende rett er i dag at Olje- og energidepartementet kan gi konsesjon etter energiloven virkning som statlig plan etter pbl. § 6-4 tredje ledd. Dette er av hensyn til å forhindre at kommunen igangsetter reguleringsprosesser i strid med gjeldende plan og konsesjoner for energiproduksjonsanlegg.

Departementet ønsker å lovfeste en begrensning i kommunens adgang til å oppheve og endre områdereguleringsplan for vindkraftanlegg i tilfeller der konsesjonsbehandlingen ikke er endelig avgjort, eller hvor byggefristen ikke

konsesjonen ikke er utløpt. Hovedhensynet er å sikre forutsigbarhet for utbyggere som har fått konsesjon, eller midt i en konsesjonsbehandling.

Aremark kommune er enig i at det er viktig å sikre forutsigbarhet for utbyggere som enten har oppnådd godkjent områdereguleringsplan og er under konsesjonsbehandling hos NVE eller har fått konsesjon og inntil byggefristen utløper.

Vi ber imidlertid departementet se nærmere på om det vil være naturlig å signalisere noen typetilfeller i lovens forarbeider som vil være naturlig å kvalifisere for bruk av sikkerhetsventilen om samtykke fra departementet.

Forslag om å la NVE overta enkelte oppgaver i planbehandlingen av vindkraftanlegg

Departementet foreslår å endre pbl. § 3-7, slik at NVE, etter samråd med kommunen, kan overta ansvaret med å sende områdereguleringsplan på høring og å sende det til offentlig ettersyn. Dette er en oppgave som normalt ligger til kommunens planmyndighet.

Gjeldende rett åpner for at myndigheter med ansvar for større samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur kan utarbeide og fremme forslag til arealplan for slike tiltak, og beslutte å legge slike planer ut til offentlig ettersyn.

Aremark kommune viser til at dagens system åpner for at statlige og regionale myndigheter, kan overta deler av planarbeidet som normalt ligger til kommunen. Dette er myndigheter som selv er tiltakshaver for den konkrete utbygging av f.eks. veier, flyplasser, jernbaner mv. Dette fremstår som fornuftig da de samme myndighetene både vil eie og drifte anleggene. De vil dermed ha et større eierskap til planleggingen, på lik linje med initiativtakere til private reguleringsplaner.

Kommunen mener at det vil være uheldig at NVE gis den samme friheten til å overta kommunale planoppgaver. Vi begrunner dette med at NVE i slike tilfeller vil være *konsesjonsmyndighet*, og verken ha ansvar for eierskap eller drift av de aktuelle vindkraftanleggene. I tillegg stiller vi spørsmål til at NVE, som selv er høringsinstans, er den som sender områdeplanen ut på høring. Samlet mener vi at dette fremstår som en unødvendig komplisert rolletildeling til NVE.

Kommunen viser til at det i forslaget heter at NVE kan overta det ovennevnte ansvaret «etter samråd med kommunen». Det fremgår ikke av ordlyden hvilken myndighet som vil ha den endelige avgjørelsen dersom kommunen og NVE ikke kommer til enighet om eierskapet til prosessen. Vi mener dette bør avklares i loven eller forarbeidene for å sikre at det forekommer unødvendig ressursbruk i slike tilfeller.

Med hilsen

Truls Espen Iversen Flagstad

Leder plan, miljø, byggesak

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes derfor uten håndsignatur.